Тема. Лічба у межах 20. Попереднє і наступне число. Додавання і віднімання виду 14 + 1; 14 – 1. Розв'язування задач.

Мета. Вчити учнів називати і записувати числа в межах 20, визначати місце числа в ряду чисел 10 – 20, ознайомити з прийомом додавання і віднімання 1, вдосконалювати обчислювальні навички, формувати вміння розв'язувати задачі опрацьованих видів. Розвивати логічне мислення, увагу. Виховувати почуття любові до природи, бережне ставлення до птахів.

Обладнання. Ілюстрації із зображенням птахів: горобчик, курка, зозуля, лелека, сова, крук; математичне віяло; сонечко, хмаринки, числові вирази; галявина, квіти з прикладами на зворотному боці; предметні малюнки; мікрофон; кругові приклади, кольорові кружечки з написаними літерами; магнітний конструктор з геометричними фігурами.

Хід уроку

1. Організаційний момент. Привітання.

2. Оголошення теми і мети уроку.

Сьогодні на уроці ми будемо лічити в межах 20, називати і записувати числа, розв'язувати різноманітні приклади і задачі.

А хто допомагатиме нам сьогодні, ви здогадаєтесь, відгадавши загадку.

Сірі крильця в нього є,
Дзьобом зернятка клює,
Процвірінькав нам «ців-ців»,
З'їв зерно і полетів.

Діти знаходять зображення горобчика серед птахів.

Отож, жив на світі **горобчик**. Був він ще дуже маленьким і тому нічого не знав і не вмів. І ось захотів горобчик розуму навчитись. Вирішив він звернутись до **курки**:

– Навчіть мене розуму, ви ж такі розумні!

А курка у відповідь:

– Вибачай, серденько, маю і без тебе клопоту. Але я думаю, що дітки допоможуть тобі.
– Дітки, давайте навчимо горобчика лічити.

3. Усний рахунок (з використанням математичного віяла).

– Порахуйте від 10 до 20. (Хлопчики)
– Порахуйте від 20 до 10. (Дівчатка)
– Покажіть за допомогою математичного віяла число, яке складається з 1 дес. і 3 од..
– Яке число передує числу 19?
– Яке число слідує за числом 15?
– Покажіть сусідів числа 17.
– Яке число на 2 більше, ніж 12?
– Яке число на 1 менше,ніж 20?
– Я думаю, що наш герой вже навчився трішки рахувати. Але цього йому виявилося мало.

4. Знаходження невідомого компоненту дії.

Подякував горобчик та й полетів у гай. А там сидить на калині дуже цікава пташка. А хто, спробуємо здогадатись.

Хтось гнізда свого не має,
Яйця іншим підкладає.
Та у лісі в холодку
Все співа: «ку-ку, ку-ку».

Діти знаходять зображення зозулі серед птахів.

Отож звернувся горобчик **до зозулі**:

– Тітонько, що я вас проситиму. Навчіть мене розуму.

Зозуля йому у відповідь:

– Гаразд. Але бачиш, хмари насунули, сонечко закрили. Що ж буде?

Діти, а що може статися, якщо хмари закриють сонечко?

Для чого потрібне сонечко?

Допоможемо зозулі. Щоб розійшлися хмаринки, і сонце засвітило, потрібно, знайти невідоме число і виконати обчислення.

Діти розв'язують приклади і звільняють сонечко від хмаринок.

5. Обчислення виразів. Порівняння чисел.

А чого бракує на галявині? (*Квітів*). А квіточки у нас не звичні, а математичні. Щоб прикрасити галявину, нам потрібно розв'язати приклади.

Порівняйте відповіді на квіточках однакових кольорів.

Молодці. Ви гарно справились з цим завданням. А зараз нам потрібно відпочити.

6. Фізхвилинка під лічбу. (Предметні малюнки)

Рахуємо і плескаємо.
Рахуємо і присідаємо.
Рахуємо і гладимо себе по голові.
Рахуємо і стрибаємо на одній нозі, на другій, на обох.

Рахуємо і торкаємось до носика, до вушка.
Рахуємо і кружляємо.

7. Обчислення «ланцюжком».

Полетів горобчик на болото. А там поважно ходить птах.
Відгадайте, хто це?

Довгі ноги, довгий ніс,
Прилетів – обід приніс:
Смачних жабеняток
Для своїх маляток.

Діти знаходять зображення лелеки серед птахів.

Отже, ходить бузько по болоті, тай жаб ловить. Підлетів горобчик до нього і каже несміливо:

– Пане, навчіть мене розуму? Ви ж такі розумні.
– Гаразд, але ти спочатку відгадай, яке я число загадав. Для цього тобі потрібно виконати певне завдання.

8. Каліграфічна хвилинка. Інтерактивна гра «Мікрофон».

Що ви знаєте про число 15?

Зошит свій я відкриваю,
Навскісок його кладу.
Ручку я ось так тримаю,
Не лінуюсь, а пишу.

Написання числа 15.
Запишіть число 15, розклавши його на розрядні доданки.
15 = 10 + 5
Молодці. Я думаю, що з вашою допомогою горобчик ще більше навчиться розуму.

9. Робота над задачею.

Діти, скажіть, будь ласка, для чого живим істотам потрібна їжа? Отож і наш лелека також потребує їжі. Уважно послухайте задачу.

За день лелека може з’їсти близько 10 жаб і 7 мишей. Скільки всього тварин з’їдає він за день?

– Про кого задача? Що нам відомо про жаб? А про мишей?

– Що питається в задачі? Як нам дізнатися, скільки всього тварин з'їдає лелека за день?
– Який розв'язок до задачі? А відповідь?
Давайте запишемо цю задачу у зошит.
– А тепер змініть запитання до задачі так, щоб розв'язування було за допомогою дії віднімання.
– Молодці. І з цим завданням ви теж гарно справились. А зараз нам потрібно відпочити.

10. Вивчення нового матеріалу.

Полетів горобчик до сови.

Діти знаходять зображення сови серед птахів. Пані, навчіть мене розуму? Всі говорять, що ви такі мудрі.

– Не заважай мені думати! Вітерець подув і витер деякі числа. Допоможи мені вставити пропущені числа.
11, 12, …, …, 15, …, 17, …, 19.
– Яке наступне число після 19? (20)
– Що потрібно зробити, щоб отримати 20?

Отже, додаючи до числа одиницю, ми отримуємо … (наступне число).
І навпаки, віднімаючи одиницю, ми отримуємо…(попереднє).

14 + 1 = 20 – 1 =
16 – 1 = 18 + 1 =

Молодці. Я думаю, що тепер ніхто не буде помилятися, додаючи або віднімаючи 1.

11. Закріплення вивченого матеріалу.

А тепер давайте це перевіримо, обчислюючи кругові приклади.

Ох і приклади оці!
Яка відповідь в кінці,
З того треба починати!
Як цікаво рахувати!

(Відповіді закриті кольоровими кружечками з написаними літерами на зворотному боці).

10 + 3 – 1	(м)	20 – 4 + 1	(ц)
16 – 6 + 1	(л)	11 + 1 + 3	(о)
15 + 5 + 0	(д)	12 + 5 – 1	(о)
17 – 2 – 5	(і)		

Молодці. Ви чудово розв'язали ці приклади.

12. Робота з геометричним матеріалом.

Подякував горобчик і полетів у поле. А там поважно ходить чорний крук.

Діти знаходять зображення крука.

– Навчіть мене розуму! Звернувся він до крука. Я вже давно його шукаю, та ніяк не знайду.
– Розум, молодче по дорозі не валяється, не так-то його легко знайти. Якщо хочеш, то я тебе навчу розрізняти геометричні фігури і складати з них різні предмети.

Допоможіть горобчику вивчити геометричні фігури.

– Назвіть, які ви бачите тут фігури?
– Полічіть, скільки є кружечків?
– Трикутників?
– Чотирикутників? Як називається ця фігура? (Ромб).
– Овалів?
– А які ще тут є геометричні фігури?
– Яких фігур тут є найбільше? Найменше? На скільки більше? Що треба зробити, щоб їх було порівну?

А зараз давайте пофантазуємо.

Робота в парах. Діти складають з геометричних фігур магнітного конструктора композиції.

13. Підсумок уроку.

Як ви думаєте, діти, чи навчився наш горобчик розуму?

А чого ви навчилися разом з горобчиком?

Я щиро дякую вам за допомогу горобчику і роботу на уроці.